

BIJZONDERE WAARNEMINGEN EN VONDSTEN

Probeer het eens met haverhout!

Bakker, L. 1998. Try with rolled oats - myxo's love it! *Coolia* 41(2): 99.

In de Wassenaarse parken vinden we het hele jaar door myxomyceten, meestal oude vruchtlichamen op dood hout en blad. Maar soms wordt een plasmodiumstadium aangetroffen, en dan is het leuk om dat mee te nemen en thuis te laten fructificeren.

Zo vonden we begin december een berkenstam met een uitgebreid waaivormig uitgegroeid geel plasmodium erop (Plaat 1). Ik nam een stuk hiervan mee naar huis, waar ik het legde in een plastic doos op vochtig keukenpapier. De volgende dag was het plasmodium tegen alle wanden van de doos opgekropen, op zoek naar voedsel.

Van Frans Ligtenberg had ik geleerd om dan haverhout te geven als voedingsbodem. Dus dat deed ik: aan één kant van 't stukje hout wat haverhout, met de bloemensput bevochtigd, en afwachten maar.

De volgende dag had het hele plasmodium zich teruggetrokken van de wanden en zat op de haverhout. Daar heeft het twee dagen gezeten, toen begon het terug te kruipen op het hout. De volgende morgen was het hele gele laagje opgedeeld in groepjes kleine gele bolletjes (Plaat 2). Tegen de avond had het wonder zich voltrokken: de gele bolletjes waren blauwgrijs geworden met een netwerkje erover van het doorschemerende kalkrijke capillitium.

Het was toen aan de hand van Mevr. Nannenga eenvoudig te determineren als *Badhimia utricularis*!

Literatuur

Nannenga-Bremekamp, N.E. 1974. De Nederlandse myxomyceten. Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Hoogwoud.

Lenie Bakker, Wassenaar

Paddestoelen op de Noordwestveluwe in 1997

Bonhof, L. 1998. Mushrooms in the north western Veluwe in 1997. *Coolia* 41(2): 99-100.

Helaas was 1997 geen best paddestoelenjaar, zelfs gewone soorten lieten verstek gaan. Toch was niet alles kommer en kwel. In het Zandenbos, iets ten zuiden van Nunspeet, zag ik voor het eerst sinds 1992 weer de Denneslijmkop, *Hygrophorus hypothejus*, een paddestoel die meestal pas na de eerste nachtvorst te voorschijn komt. Deze soort was hier vroeger algemeen, nu stond hij er weer in drie recreatieweities langs de toeristische weg die door dit bos loopt. Deze weities zijn omzoomd door grove dennen en in het mos en het gras hieronder stonden verscheidene groepjes van deze zwam die vooral met Grove den mycorrhiza vormt. In weitie I stonden twee groepjes met in totaal 28 exemplaren; weitie II herbergde op negen plaatsen

76 vruchtlichamen, en witje III spande de kroon met 133 paddestoelen op elf plaatsen, waarbij ook twee kleine groepjes, van twee en zes exemplaren, met een lichtere bruinoranjekleurige hoed, waarschijnlijk var. *aureus*.

Ook in de zandverstuiving bij Hulshorst was er, ondanks de extreme droogte, nog wel wat te beleven. Het verwondert me steeds weer dat in zo'n droog gebied de meeste jaren massaal paddestoelen staan, echter praktisch alleen in de jonge vliegdennebosjes waar nog geen humus ligt. Het aantal soorten is niet groot, daar er alleen maar vliegdenne met enkele berken staan, doch het zijn meestal wel zeldzame soorten. Ook hier weer voor het eerst in vier jaar twee groepjes met in totaal 28 exemplaren van *Hygrophorus hypothejus*. Ook zag ik voor het eerst sinds 1989 weer *Suillus variegatus* (Fijnschubbige boleet) en wel 44 stuks, in juli, later in het jaar niet meer. Verder vooral veel *Suillus bovinus* (Koeieboleet). Sommige jaren staan ze er met honderden, nu echter enkele tientallen, op drie plaatsen vergezeld van *Gomphidius roseus* (Roze spijkerzwam). *Suillus luteus* (Bruine ringboleet) en *Boletus edulis* (Eekhoorntjesbrood) waren er ook, de laatste met veel misvormde exemplaren, waarbij de steel dikker was dan de hoed. Toch waren er ook enkele zeer grote bij, met hoeden van 24 tot 26 cm!

Ridderzwammen (*Tricholoma*) zijn hier ook altijd: *Tricholoma equestre* (Gele ridderzwam) is hier meestal algemeen en *Tricholoma portentosum* (Glanzende ridderzwam) is hier vaak aanwezig, zij het veel zeldzamer dan de Gele ridderzwam. Ook *Tricholoma albobrunneum* (Witbruine ridderzwam), *Tricholoma imbricatum* (Fijnschubbige ridderzwam) en *Tricholoma fulvum* (Berkeridderzwam) zijn hier te vinden. Deze laatste soort staat bij de enkele berken die tussen de vliegdenne groeien. Sommige jaren zijn nog zeldzamere soorten aanwezig, zoals *Tricholoma focale*, de Halsdoekridderzwam en *Tricholoma virgatum*, de Scherpe ridderzwam. Er staan hier nog meer echte zeldzaamheden, zoals bijvoorbeeld *Sarcodon imbricatus* (Geschubde stekelzwam), die in het begin van de zeventiger jaren hier nog elk jaar met tientallen exemplaren stond, doch die ik tot 1992 niet meer aantrof. Daarna zag ik deze weer ieder jaar, veelal maar enkele stuks, zoals vier in 1997. *Rhizopogon luteolus* (Okerkleurige vezeltruffel) is de meeste jaren met enkele honderden vruchtlichamen aanwezig, maar in 1997 slechts met enkele tientallen.

Verder komt hier in een strook heide ten westen van het zand onder andere ook nog *Clavaria argillacea* (Heideknotszwam) voor. Sommige jaren met honderden, in 1996 met duizenden! In 1997 kon ik maar vier exemplaren ontdekken, ondanks mijn herhaalde zoekpogingen.

L. Bonhof, Nunspeet